

Jumala taistelee puolestanne

”Hän [Joosua] kukisti yhdellä kertaa kaikki tämän alueen kuninkaat, sillä Herra, Israelin Jumala, soti kansansa puolesta.” (Joos. 10:42.)

Avaintekstit:

1. Moos. 15:16;
3. Moos. 18:24–30;
2. Tim. 4:1, 8;
2. Moos. 23:28–30;
5. Moos. 20:10, 15–18;
- Jes. 9:5.

J oosuan kirjassa on joitakin häiritseviä kohtauksia. Vakavia kysymyksiä herättää käsite *jumalallisesta tai pyhästä sodasta*, jossa kuvataan ihmisryhmää, jolla on Jumalan antama valtuutus tuhota toinen ryhmä.

Vanhan testamentin kysymys jumalallisesta sodasta on haastava. Jumala esiintyy Vanhassa testamentissa maailmankaikkeuden suvereenina Herrana, joten kaiken tapahtuvan on jollakin tavalla liityttävä hänen välittömään tai välilliseen tahtoonsa. Niinpä kysymys ”Miten Jumala voi sallia tällaisia asioita?” on väistämätön. Viime viikolla näimme, että Jumala itse on mukana konfliktissa, joka on paljon suurempi kuin mikään ihmiskunnan historiassa käyty sota tai taistelu. Tuo taistelu läpäisee elämämme jokaisen osa-alueen. Näimme myös, että sekä raamatullisen että maallisen historian tapahtumia voidaan täysin ymmärtää vain tämän konfliktin valossa.

Tällä viikolla jatkamme jumalallisesti oikeutettujen sotien monimutkaisuuden ja niiden hengellisten vaikutusten tutkimista, jumalallisen sodan rajoitusten ja edellytysten tutkimista sekä Vanhan testamentin profeettojen ennustusten tutkimista lopullisesta rauhasta.

KANAANI- LAISTEN SYNNIT

Lue 1. Moos. 15:16; 3. Moos. 18:24-30; 5. Moos. 18:9-14 ja Esra 9:11. Mitä nämä tekstit kertovat meille Jumalan suuremmasta suunnitelmasta antaa israelilaisille Kanaaninmaa?

Joosuan kirjassa kerrotaan myöhemmin, mitä Kanaaninmaassa asuvien kansojen synneillä tarkoitettiin. Näiden kansojen vastenmieliset käytännöt, kuten lapsiuhrit, ennustelu, velhous, noituus, yhteys vainajahenkiin ja spiritismi, antavat meille vihjeen siitä (5. Moos. 18:9-12).

Muinaisten ugaritilaisten tekstien löytyminen (Ras Shamrasta) antaa lisää tietoa kanaanilaisten uskonnosta ja yhteiskunnasta. Ne osoittavat, että tämän kulttuurin tuomitseminen ei ollut ainoastaan ymmärrettävää, vaan Vanhan testamentin moraalinormien mukaan myös oikeutettua.

Kanaanilaisten uskonto perustui uskomukseen, jonka mukaan hedelmällisyyden takaavia luonnonilmiöitä ohjasivat jumalten ja jumalattarien väliset sukupuolisuhteet. Niinpä ugaritilaiset harjoittivat rituaalisia yllyttääkseen jumalia ja jumalattaria tekemään samoin. Tämä käsitys johti ”pyhään” prostituutioon. Siihen osallistui sekä mies- että naisprostituutuja, jotka osallistuivat seksioriogioihin osana uskonnon harjoittamista!

Kansakunta ei voi nousta moraalisesti korkeammalle tasolle kuin sen palvomat jumalat. Tällaisen jumaluuskäsityksen seurauksena ei ole ihme, että kanaanilaisten uskonnollisiin käytäntöihin kuuluivat Raamatun kieltämät lapsiuhrit.

Arkeologiset todisteet vahvistavat, että Kanaanin asukkaat uhrasivat säännöllisesti esikoislapsensa jumalilleen (todellisuudessa pahoille hengille). Pienet luurangot, jotka on löydetty murskattuina muistokirjoituksilla varustetuista suurista ruukuista, todistavat heidän alennustilansa uskonnosta ja siitä, mitä se merkitsi monille heidän lapsilleen.

Kanaanilaisten hävittäminen ei siis syntynyt vasta sitten, kun Jumala oli päättänyt antaa Kanaaninmaan israelilaisille. Kanaaninmaan asukkaille myönnettiin ylimääräinen armon aika, jonka aikana heillä oli mahdollisuus tutustua Jumalaan ja hänen luonteeseensa heidän keskuudessaan eläneiden patriarkkojen todistuksen kautta. He saivat tilaisuuden, mutta he tuhlasivat sen ja jatkoivat hirvittäviä käytäntöjään, kunnes Herran oli viimein laitettava niille piste.

**YLIN
TUOMARI**

Lue 1. Moos. 18:25; Ps. 7:12; Ps. 50:6; Ps. 82:1; Ps. 96:10 ja 2. Tim. 4:1, 8. Mitä nämä jakeet kertovat Jumalan moraalisesta luonteesta? Miten Jumalan rooli maailmankaikkeuden tuomarina auttaa meitä ymmärtämään kysymystä jumalallisesta sodasta?

Jumalan luonteen pyhyys tarkoittaa, ettei hän voi sietää syntiä. Hän on kärsivällinen. Synnin lopullinen seuraus on kuitenkin kuolema (Room. 6:23). Jahve julisti sodan syntiä vastaan riippumatta siitä, missä sitä esiintyi: olipa sitä Israelissa tai kanaanilaisten keskuudessa. Israelista ei tehty pyhempää sen osallistuessa pyhiin sotiin sen enempää kuin muistakaan kansoista (5. Moos. 9:4-5; 5. Moos. 12:29-30), vaikka toisista kansoista tuli Jahven tuomion välineitä hänen valittua kansaansa vastaan. Muista muinaisista Lähi-idän kansoista poiketen israelilaiset kokivat pyhän sodan kääntöpuolen, kun Jumala ei taistellut heidän puolestaan, vaan heitä vastaan ja antoi heidän vihollistensa sortaa heitä (vrt. Joos. 7).

Koko pyhän sodan käsite voidaan ymmärtää vain, jos se nähdään sen valossa, että Jumala toimii tuomarina. Näin tarkasteltuna Israelin valloitus sodat saavat aivan toisenlaisen luonteen. Toisin kuin muinaisessa maailmassa (ja nykyäänkin) niin yleiset imperialistiset sodat, jotka tähtäävät itsensä korostamiseen, Israelin sotia ei ollut tarkoitettu oman kunnian saavuttamiseksi, vaan Jumalan oikeudenmukaisuuden ja rauhan vakiinnuttamiseksi maahan. Siksi pyhän sodan käsitteen ymmärtämisen ytimessä on käsitys Jumalan hallintovallasta ja suvereniteetista. Ne ovat vaakalaudalla kuvattaessa Jumalaa soturina niin kuin häntä kuvataan kuninkaana tai tuomarina.

Jahve soturina on se, joka tuomarina on sitoutunut panemaan täytäntöön, vakiinnuttamaan ja ylläpitämään hänen luonnettaan heijastelevaa lakia. Kuvaus Jumalasta soturina, joka on samanlainen kuin kuvaus tuomarista ja kuninkaasta, vakuuttaa, että Jahve ei siedä ikuisesti kapinaa perustamaansa hallintoa vastaan. Siksi voidaan vakuuttaa, että Jahven toiminnan päämäärä ei koskaan ole itse sota tai voitto, vaan oikeudenmukaisuuden ja rauhan palauttaminen. Viime kädessä tuomitseminen ja sodankäynti tai oikeuden toteuttaminen ovat sama asia, jos Jumala itse on toimija.

Miten Jumala on erottamaton osa evankeliumia?

KARKOTUS VAI TUHO?

Lue 2. Moos. 23:28-30; 33:2; 34:11; 4. Moos. 33:52 ja 5. Moos. 7:20. Vertaa niitä jakeisiin 2. Moos. 34:13; 5. Moos. 7:5; 9:3; 12:2-3; 31:3-4. Mitä nämä tekstit paljastavat valloituksen tarkoituksesta ja hävityksen laajuudesta?

Jumalan alkuperäinen tarkoitus kanaanilaisia kohtaan ei ollut hävittää heitä, vaan että heidät karkotettaisiin. Tarkasteltaessa tekstejä, joissa kuvataan, miten Israelin oli osallistuttava valloitustaisteluihin, käytettiin termejä, joissa puhutaan luvatus maan asukkaiden karkottamisesta ja häätämisestä sekä kansanryhmän hajottamisesta. Toinen ryhmä termejä, jotka ilmaisevat tuhoa ja joissa Israel on toimijana, viittaavat enimmäkseen elottomiin esineisiin, kuten pakanallisen palvonnan ja tuhoamiseen käytettyihin esineisiin. Pakanalliset palvontapaikat ja alttarit olivat ilmeisesti kanaanilaisten uskonnon keskuksia.

Pyhä sota kohdistuu pääasiassa Kanaaninmaan korruptoituneeseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Välttääkseen saastumisen Israelin oli tuhottava kaikki turmelusta levittävät elementit. Kaikkien Kanaaninmaan asukkaiden ja niiden, jotka yksilöinä tunnustivat Jumalan suvereenisuuden ennen valloitusta tai jopa valloituksen aikana, oli kuitenkin mahdollista paeta muuttamalla maasta (Joos. 2:9-14; vrt. Tuom. 1:24-26). Ainoa tuhoon tuomittu osa kanaanilaisväestöstä olivat ne, jotka vetäytyivät linnoitettuihin kaupunkeihin, jatkoivat itsepintaisesti kapinaansa Jumalan israelilaisia koskevaa suunnitelmaa vastaan ja paaduttivat sydämensä (Joos. 11:19-20).

Tämä herättää kuitenkin kysymyksen: jos Kanaaninmaan valloittamisen alkuperäinen tarkoitus oli karkottaa maan asukkaat eikä hävittää heitä, miksi israelilaisten täytyi tappaa niin paljon ihmisiä?

Kanaaninmaan valloitukseen liittyvien Raamatun tekstien analyysi paljasti, että valloituksen alkuperäinen tarkoitus oli Kanaaninmaan väestön karkottaminen. Suurin osa kanaanilaisista kuitenkin paadutti sydämensä Egyptin faraon tavoin, ja näin ollen heistä tuli yhtä kulttuurinsa kanssa siinä määrin, että heidän kulttuurinsa tuhoaminen merkitsi sitä, että myös heidät oli tuhottava.

Mitä puolia sinun on kitkettävä ja hävitettävä omassa luonteessasi ja tavoissasi?

VAPAA VALINTA

Lue 5. Moos. 20:10, 15-18; 5. Moos. 13:13-19 ja Joos. 10:40. Miten ohjeet sodankäynnistä sekä menettely epäjumalanpalvelusta harjoittavaa israelilaista kaupunkia vastaan auttavat meitä ymmärtämään sodan rajoituksia koskien täydellistä tuhoamista?

Hepreankielisessä tekstissä käytetään ainutlaatuista termiä kuvaamaan ihmisten tuhoamista sodassa: *herām*. Tämä termi viittaa sellaiseen, mikä on 'kiellettyä', 'kirottua' tai 'tuhon tuomittua'. Useimmiten tämä tarkoittaa ihmisten, eläinten tai elottomien esineiden täydellistä ja peruuttamatonta asettamista yksin Jumalan alaiseksi, mikä sodankäynnissä tarkoitti useimmissa tapauksissa niiden tuhoamista. Käsitteenä *herām* ja kansan hävittäminen sodassa on ymmärrettävä Jahven ja pahuuden voimien välisen taistelun valossa, sillä Jumalan luonne ja maine ovat vaakalaudalla.

Siitä lähtien, kun synti ilmestyi maailmaan, ei ole enää ollut olemassa puolueettomuutta: ihminen on joko Jumalan puolella tai häntä vastaan. Toinen johtaa elämään – ikuiseen elämään, ja toinen kuolemaan – ikuiseen kuolemaan.

Täydellinen tuhoaminen kuvaa Jumalan vanhurskasta tuomiota, joka kohtaa syntiä ja pahuutta. Jumala siirsi ainutlaatuisella tavalla osan tuomionsa toteuttamisesta valitsemaalleen kansalle, muinaiselle Israelille. Tuhoamiselle omistautuminen oli Jumalan tiukassa valvonnassa. Se rajoittui valloituksen aikaan sekä tarkoin rajattuun maantieteelliseen alueeseen, muinaiseen Kanaaninmaahan. Ne, jotka joutuivat tuhon omaksi, kapinoivat johdonmukaisesti Jumalan tarkoituksia vastaan ja uhmasivat niitä, eivätkä he myöskään koskaan tehneet parannusta. Siksi Jumalan päätös tuhota heidät ei ollut mielivaltainen eikä kansakuntaperusteinen.

Israelia odottaisi sama kohtelu, jos se päättäisi omaksua saman elämäntavan kuin kanaanilaiset (vrt. 5. Moos. 13). Vaikka näyttääkin siltä, että jumalallisen sodan kummallakin puolella sijaitsevat ryhmät ovat ennalta määriteltäviä (israelilaisten on määrä periä maa ja kanaanilaisten on määrä tuhoutua), silti on mahdollista siirtyä puolelta toiselle, kuten näemme Rahabin, Akanin ja gibeonilaisten tapauksissa.

Ihmisiä ei mielivaltaisesti suojeltu tai asetettu tuhon omaksi. Ne, jotka nauttivat suhteesta Jahveen, saattoivat menettää etuoikeutetun asemansa kapinoimalla, ja ne, jotka olivat tuhon omia, saattoivat alistua Jahven auktoriteettiin ja elää.

RAUHAN RUHTINAS

Miten seuraavat tekstit kuvaavat tulevaisuutta, jonka Jumala oli suunnitellut kansalleen? Jes. 9:5; Jes. 11:1-5; Jes. 60:17; Hoos. 2:20; Miika 4:3.

Vaikka tämän viikon raamattutunnin pääpaino on ollut Vanhan testamentin jumalallisesti johdetuissa ja avustetuissa sodissa, on mainittava, että Vanhan testamentin profeettallisissa kirjoituksissa on myös toinen yhtä merkittävä teema: tulevaisuuden näkymä rauhanomaisesta messiaanisesta aikakaudesta. Messias kuvataan Rauhan Ruhtinaana (Jes. 9:5). Hän tulee tuomaan mukanaan rauhan hallitseman valtakunnan, jossa leijona ja karitsa laiduntavat yhdessä (Jes. 11:1-8), jossa kukaan ei tee pahaa eikä tuota turmiota (Jes. 11:9), ja jossa rauha hallitsee (Jes. 60:17) ja virtaa kuin joki (Jes. 66:12).

Lue 2. Kun. 6:16-23. Millaisia oivalluksia tämä kertomus ilmaisee Jumalan tarkoituksista kansalleen ja ihmiskunnalle?

Ajattele kertomusta Syyrian armeijan ruokkimisesta Elisän aloitteen mukaan. Sen sijaan, että heidät olisi surmatu (2. Kun. 6:22), Elisa esitteli heille korkeamman ihanteen, rauhan, joka on aina ollut Jumalan toive kansalleen. On mielenkiintoista havaita, että Elisa on täysin tietoinen vihollisen ympärillä olevan näkymättömän armeijan ylivoimaisuudesta (2. Kun. 6:17). Vaikka Jumala onkin mukana suuressa taistelussa, joka on vaikuttanut myös meidän planeettaamme, lunastuksen lopullinen päämäärä ei ole ikuinen konflikti tai edes vihollisen ikuinen alistaminen orjuuteen vaan sen sijaan ikuinen rauha. Kuten väkivalta lisää väkivaltaa (Matt. 26:52), rauha tuottaa rauhaa. Tämä kertomus päättyy toteamukseen, että ”syyrialaiset eivät enää hyökkäilleet Israeliin” (2. Kun. 6:23).

Mieti, millä kaikilla tavoilla me voimme olla rauhan lähettiläitä, kun pyrimme jäljittelemään Jeesusta. Entä oma elämäsi juuri nyt? Millä tavoin voisit taistelun sijasta olla rauhan lähettiläs missä tahansa kohtaamassasi ristiriidassa?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Alfa ja omega*, osa 2, s. 86–89 tai *Patriarkat ja profeetat*, s. 472–475.

Kuten kaikkialla Raamatussa, asiayhteyden ja taustan tunteminen on ratkaisevan tärkeää. Kuten olemme nähneet, suuri taistelu ja keskeinen teema Jumalasta tuomarina ovat ratkaisevan tärkeitä näiden kanaanilaisia vastaan käytyjen sotien ymmärtämisessä.

”Jumala on kärsivällinen. Hän antoi jumalattomille kansoille koeajan, jotta ne voisivat tutustua häneen ja hänen luonteeseensa. Annetun valon mukaan heidät tuomittiin, sillä he kieltäytyivät ottamasta tuota valoa vastaan ja valitsivat omat tiensä Jumalan tien sijasta. Jumala antoi syyn sille, miksi hän ei kerralla karkottanut kanaanilaisia. Amorilaisten pahuus ei ollut tullut täyteen mittaansa. Synneillään he olivat vähitellen saattamassa sen pisteen, jossa Jumalan pitkämielisyys ei enää voinut jatkua vaan heidät hävitettäisiin. Siihen saakka, kunnes tuo piste oli saavutettu ja heidän syntimittansa oli tullut täyteen, Jumala lykkäisi kostoaan. Kaikilla kansoilla oli koeaika. Ne, jotka tekivät Jumalan lain tyhjäksi, etenisivät pahuudessaan yhä pidemmälle. Lapset perisivät vanhempiensa kapinahengen ja tekisivät pahempaa kuin isänsä ennen heitä, kunnes Jumalan viha lankeaisi heidän päälleen. Rangaistus ei ollut vähäisempi, vaikka sitä lykättiin.” (EGW 2BC 1005.)

Keskustelunaiheita:

1. Mitä merkitsee se, että Jumala on sekä meidän tuomarimme että maailmankaikkeuden ylin tuomari. Miksi ajattele sen olevan perustavanlaatuista evankeliumin ja pelastuksemme kannalta, että Jumala on tuomari?
2. Miten kanaanilaisten tapaus tarjoaa meille tilaisuuden nähdä Jumalan kärsivällisyyden ja oikeudenmukaisuuden? Miten voisimme heijastaa Jumalan luonnetta tavassamme kohdella lähimmäisiämme?
3. Pohdi vapaan tahdon perusluonnetta. Miksi ajattele Jumalan kunnioittavan valinnanvapauttamme? Miten rakkaus ja valinnanvapaus liittyvät toisiinsa?
4. Vanha testamentti sisältää monia kertomuksia sodista ja konflikteista, mutta lopulta se esittää näkymän rauhasta. Millainen osa kristityillä pitäisi olla rauhan aikaansaamisessa omassa ympäristössään?